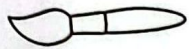

«وقتی بوعلی کودک بود»

آموختنی‌ها

- ۱ آشنایی با دانشمند بزرگ ایرانی «ابوعلی سینا»
- ۲ تفاوت خوب دیدن و نگاه کردن
- ۳ آشنایی با محدثین بهار مقلب به ملک الشعراء
- ۴ مهارت ساده نویسی برخی از جملات
- ۵ درک تفاوت خوب دیدن و خوب نگاه کردن
- ۶ تشخیص شخصیت‌ها، پیام و زمان رخداد داستان

جعبه کلمات

کلمات مترادف

- ناید: نمی آید
 بالین: بالش
 بهبودی: سلامتی
 گرت: اگر تو
 ماهر: چیره‌دست
- سخت سر: مقاوم
 نجنیدم: تکان نخوردم
 کاوید: جستجو کرد
 سپیده دم: صبح زود
 لطف کنی
- یأس: ناامیدی
 ابرام: اصرار داشتن
 نذر کردن: آنچه شش پر خود
 کزان: که از آن دانش و در راه
 افسرده: اندوهگین
 سنگ خارا (سنگ خاره): نوعی سنگ، سنگ سخت
 شکرانه: کاری که برای سپاس انجام شود.

کلمات متضاد

- اشک ≠ خنده
 نیک بخت ≠ بد بخت
- فراروان ≠ کم
 سهل ≠ پیچیده
- پرسش ≠ پاسخ
 آغاز ≠ پایان

کلمات هم خانواده

- نذر، نذری
 حیرت، حیرانی
 قربانی، قربانی
 ماهر، ماهرانه
- طیب، طیبیت
 شکر، شکرانه

اگر خواندن با درک و فهمیدن مطلب همراه باشد، می‌تواند دروازه‌ای از دانایی را بر ما بکشد و همین باعث می‌شود تا ما با یافتن آگاهی بیشتر و علم و دانایی افزون، در کارهایمان موفق‌تر شویم. افراد بزرگی مثل بوعلی سینا، از همان کودکی که کتاب یا قرآن می‌خواندند تا معنی کلمات و واژه‌ها را نمی‌فهمیدند، آن را کنار نمی‌گذاشتند. به همین دلیل پیشرفت و جهش حیرت‌آوری در سنین پایین داشتند. اگر می‌خواهیم پیشرفت کنیم و به درجات بالای علمی برسیم، باید با تأمل و صبر درس بخوانیم.

بخوان و بدان

درنا: برنا! اون لانه‌ی پرنده، روی درخت گوشه‌ی حیاط خیلی قشنگ است! من کنارش عکس گرفتم.

برنا: کدوم لانه‌ی پرنده؟ من که صبح تا شب تو حیاط هستم، چرا ندیدم!

درنا: به خوب نکته‌ای اشاره کردی. تو خوب ندیدی، فقط نگاه کردی!

خوب دیدن، گام مهمی برای رسیدن به دانایی است، چون با خوب دیدن، دقیق‌تر و کامل‌تر می‌بینیم و درک و فهم بهتری نسبت به آفرینش خدای بزرگ پیدا می‌کنیم.

نگاه کردن، امری غیر ارادی می‌باشد. مانند: (چشمانمان را باز کردن پلک زدن) ولی خوب دیدن به اطراف امری است که به صورت ارادی و با دقت و انتخاب خودمان انجام می‌شود. مانند: (خرید کتاب، کیف، لباس دلخواه)

دانشمندان واقعی کسانی هستند و بوده‌اند که از کنار پدیده‌ها بی‌تفاوت نگذشته‌اند.

املادان

یکی از راه‌های تقویت املا، استفاده از حافظه کوتاه مدت است. به این ترتیب چند بار متن درس را با سرعت بخوانید و بعد در هر مرحله، واژه‌هایی که از درس در خاطرت مانده را یادداشت کنید.

حال شما سه مرتبه متن درس را بخوان و در هر مرحله کلماتی که در خاطرت مانده را یادداشت کن. (نکته: توجه شود کلمات در سری دوم و در سری سوم تکراری با مراحل قبل نباشند).

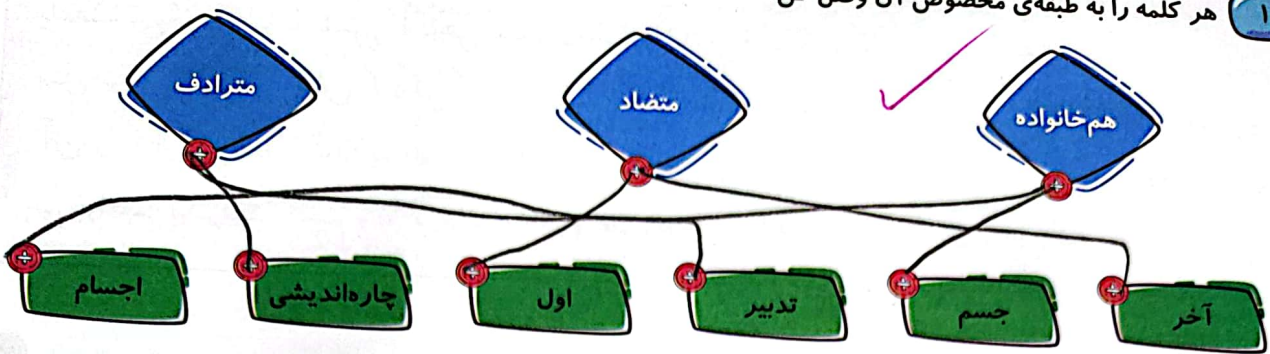
الف: کلمات در سری اول: ..... سینه‌ها ..... بیشتر ..... بیماری ..... سیمای ..... دیسوز

ب: کلمات در سری دوم: ..... اندک ..... اندک ..... حسین ..... فرصت ..... عهد الی

پ: کلمات در سری سوم: ..... محسن ..... عازله ..... مال ..... خوشبختی ..... بیموده

وقتی بوعلی کودک بود ► درس شانزدهم

۱ هر کلمه را به طبقه‌ی مخصوص آن وصل کن.

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: عبدا... می‌خواست حسین را به خارج بفرستد.

ب: چشمه با ناامیدی راه خود را عوض کرد.

پ: چشمه آرام و سنگ سخت بود.

ت: محمد تقی بهار، همان ملک‌الشعرا است.

۳ متن زیر را با «تا»، «اما»، «و»، «که»، کامل کن.

«مرضیه دختری بود ..... که ..... در کلاس پنجم درس می‌خواند. تا می‌توانست تلاش می‌کرد،

..... اما ..... نمی‌توانست نمره‌های عالی بگیرد. تا ..... اینکه معلم او را راهنمایی کرد .....

طریقه‌ی درست مطالعه کردن را به او آموخت.»

۴ با توجه به آموزش‌های درس، جملات زیر را کامل کن.

الف: با دقت در آفرینش خدا و خوب دیدن، ..... بهتر می‌توانست به آفرینش پیدا می‌کنیم.

ب: پس از درک محتوا و ارتباط میان اجزای تصویر، ..... آن را مشخص می‌کنیم.

۵ با توجه به شعر چشمه و سنگ، کلمه‌های خواسته شده را از جدول پیدا کن و بنویس.

				ظ		ا	ف
س	ر	ا	ظ	ش	ی	ا	ف
س	ت	ص	ع	ق	م	س	ش
ک	ا	ر	س	ا	ی	ت	س
ه	ب	ا	ه	گ	ق	ا	ی
ا	گ	ر	ل	ر	غ	د	ا
ز	ک			ت	ن		
ن				و			

الف: هم‌معنی کلمه‌های (ناامیدی، آسان، ابرام)

ب: کوتاه نشده‌ی کلمات (رهی، کز، گرت، استاد)

نگاه کردن

خوب دیدن

الف: دیروز فیلم درست کردن کیک اسفنجی را دیدم.

ب: معلّم از پنجره رفتار بچه‌ها نسبت به هم را نگاه می‌کرد.

پ: معلّم روی پله‌ها نشسته بود و به من نگاه می‌کرد.

ت: حسین با تلسکوپ ستاره‌ها را می‌دید.

شعر «چشمه و سنگ، چند بیت است؟» ..... «بیت‌های زوج شعر را بنویس.»

۱- چشمه گفت سنگ سخت است، در کرم کرده، راهی ده ای نیک

۲- چمنیدم از سبیل زور آزماي که ای تو که پیش تو بنیتم

۳- برسی کرد و کاوید و کوششش نمود کن آن سنگ خارارهی برگزید

۸ با کلمه‌ی «بی‌انصافی»، دو جمله‌ی متفاوت بنویس. (پرسشی، تعجبی)

پرسشی: بی‌انصافی نیست که تا ساعت ۳ در صبح بخوانیم.

تعجبی: چقدر بی‌انصافی زیاد شد و است!

۹ هر یک از واژه‌های زیر به چه معناست؟

الف: اندک‌اندک یعنی: آرام آرام

ب: دم‌به‌دم یعنی: هر روز

۱۰ به تصاویر زیر با دقت نگاه کن. مطالبی که از آن‌ها برداشت کردی را در سه بخش زیر بنویس.

آیا در مورد گیاهان چیزی می‌دانیم؟ گیاهان بسیار خوشه
زیبا هستند.

مقدمه

هر گیاهی برای رشد به آب خاک و نور احتیاج
دارد و گیاهان با کمپران مواد غذایی تولید می‌کنند.

توضیح

برای همین برای ما خیلی مهم هستند.

نتیجه

۱۱ با توجه به متن درس «وقتی بوعلی کودک بود، پاسخ بده».

حسین

شخصیت اصلی داستان:

ستاره

عید الله

شخصیت‌های فرعی:

قدیم

زمان رخدادهای داستان:

زالپس و کوشس

پیام داستان:

۱۲ با توجه به سؤالات داده شده، گزینه‌ی مناسب را مشخص کن.

الف: خوب دیدن، خوب گوش کردن و خوب فکر کردن، ..... است.

(۴) سرآغاز دانایی

(۳) مشاهده‌ی خوب

(۲) فهمیدن

(۱) درک و فهم

ب: در جمله‌ی زیر، منظور از کلمه‌ی مشخص شده چیست؟

داشک شوق از دیدگان ستاره، فروریخت،

(۴) چراغ روشن

(۳) مادر حسین

(۲) طبیب

(۱) ستاره‌ی زهره

پ: راه‌های دستیابی به شناخت و آگاهی، در کدام گزینه آمده است؟

(۴) لطف و محبت

(۳) تفکر و اندیشه

(۲) علم و تجربه

(۱) شعر و شاعری

ت: کدام کلمه‌ی زیر با «گذار»، کلمه‌ی معناداری می‌سازد؟

(۴) سپاس

(۳) نماز

(۲) خدمت

(۱) بنیان

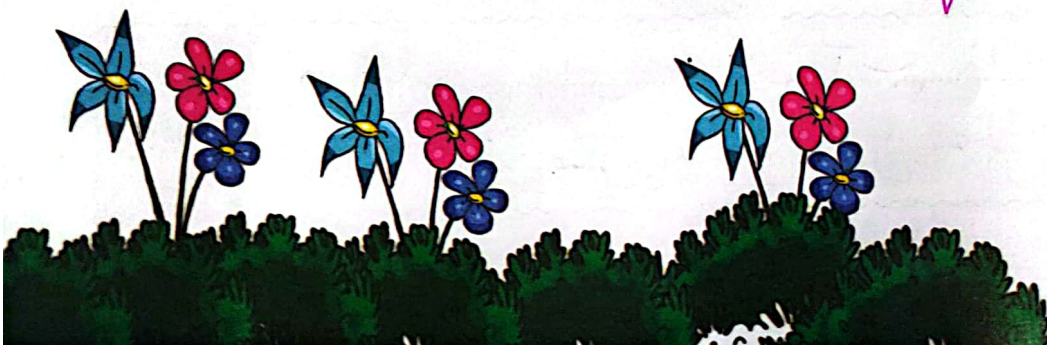
ث: معنای عبارت‌های «قرار از کف دادن»، و «سر و کله زدن»، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۲) بی‌تابی - بحث کردن

(۱) فقیر شدن - دعوا

(۴) آرامش یافتن - درگیر شدن

(۳) شادمان گشتن - شاخ و شانه کشیدن

من دوستی دارم که همیشه از او به عنوان بهترین دانش آموز یاد می‌شود. هر کجا می‌رود می‌تواند نظر همه را جلب کند (او بسیار مؤدب و خوش رو است) او می‌گوید: «بادقت درس می‌خوانم، هر شب چند صفحه مطالعه می‌کنم و به راهنمایی‌های معلم و پدر و مادرم عمل می‌کنم. این رمز موفقیت من است.»

الف: نظر همه را جلب می‌کند، یعنی چه؟

همه را به خود جلب می‌کند

ب: آیا موفقیت دوست من، رمز دیگری هم می‌تواند داشته باشد؟

بله، به ریاضیات و ورزش

پ: در کدام جمله رفتار دوست من، آمده است؟ بنویس.

او بسیار مؤدب و خوش رو است.

ت: برنامه‌ی درس خواندن شما چگونه است؟

درس اسپنر است در سن اسپنر است